

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V. K.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. J. K., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanému **A. B.**, bývajúcemu v K., **o neplatnosť skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 29 C 148/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. marca 2010 sp. zn. 11 Co 264/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 10. marca 2010 sp. zn. 11 Co 264/2009 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 18. júna 2009 č.k. 29 C 148/2007-129 určil, že je neplatná „okamžitá výpoveď“ podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1 a 4 písm. e/ Zákonníka práce daná žalobcovi k 3. októbru 2007. Konanie v časti náhrady mzdy vylúčil na samostatné konanie. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi do 3 dní trovy konania vo výške 333,54 €. Vychádzal z toho, že žalobca bol zamestnancom žalovaného na základe pracovnej zmluvy z 1. marca 2000 vo funkcii vedúci pracoviska ŠMS – eurotachografov s miestom výkonu práce Košice. Žalovaný dal žalobcovi k 3. októbru 2007 výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. a 4. a písm. e/ Zákonníka práce, ktorú žalobca prevzal 10. októbra 2007. Vo výpovedi bolo uvedené, že žalobca sa nezúčastnil na overení spôsobilosti v oblasti metrológie, požiadal o dovolenku od 13. augusta 2007 na 5 dní, bez vysvetlenia sa ale do práce prihlásil až 9. septembra 2007, zamestnávateľa nazýval podvodníkom, psychicky ho terorizoval, urážal jeho náboženské presvedčenie a 3. októbra 2007 mu odmietol vydať jeho nariadenie, čím bránil riadnemu chodu firmy. Žalobca listom z 13. októbra 2007 oznámil žalovanému, že trvá na pracovnom pomere a skončenie pracovného pomeru považuje za neplatné. So zreteľom na označenie predmetného zrušovacieho prejavu („okamžitá

výpoveď“) posudzoval súd prvého stupňa platnosť skončenia pracovného pomeru podľa ustanovení Zákonníka práce, ktoré upravujú skončenia pracovného pomeru výpoveďou, ale aj okamžitým skončením pracovného pomeru. Zameral sa pri tom na otázku, či skutkové vymedzenie výpovedných dôvodov možno podradiť pod niektoré z ustanovení § 63 ods. 1 písm. a/ až e/ Zákonníka práce. Dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené hmotnoprávne podmienky na danie výpovede a nebola preukázaná existencia vo výpovedi uvedených výpovedných dôvodov. Vzhľadom na to rozhodol, že výpoveď je neplatná. Pokiaľ ide o výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. Zákonníka práce, súd prvého stupňa uviedol, že *ak by pre výkon funkcie žalobcu podľa pracovnej zmluvy (vedúci pracoviska ŠMS – eurotachograf) bolo potrebné overenie jeho spôsobilosti*, žalobca by nespĺňal predpoklady, avšak nie z dôvodu uvedeného vo výpovedi (že sa nezúčastnil na overení spôsobilosti), lebo v zmysle oznámenia Slovenského metrologického ústavu sa žalobca predsa len zúčastnil overenia spôsobilosti, na skúške ale nezískal potrebný počet bodov, nezúčastnil sa dodatočného posudzovania, a preto bolo ďalšie overovanie jeho spôsobilosti zastavené. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. Zákonníka práce nebol teda preukázaný. Vykonaným dokazovaním súd nezistil ani danosť výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 4. Zákonníka práce, pretože nebolo preukázané, že by žalobca neuspokojivo plnil svoje pracovné úlohy a súčasne aj splnenie podmienky, že by ho žalovaný v posledných 6 mesiacoch bol písomne vyzval na odstránenie nedostatkov. Súd na základe výsledkov dokazovania dospel tiež k záveru, že neobstojí ani výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce, lebo žalovaný v posledných 6 mesiacoch neupozornil žalobcu písomne na možnosť výpovede. Pri skúmaní, či v danom prípade nedošlo ku skončeniu pracovného pomeru okamžitým skončením pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny (§ 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce) vzal súd na zreteľ tvrdenú závažnosť a význam porušenia pracovnej disciplíny, mieru zavinenia, postoj žalobcu k plneniu úloh, dôsledky porušenia pracovnej disciplíny na plnenie úloh žalovaného, ako aj na to, že týmto výnimočným spôsobom rozviazania pracovného pomeru bolo možné postihnúť iba zavinené porušenie pracovnej disciplíny zamestnancom. Dokazovanie nepreukázalo, že žalobca po skončení dovolenky nenastúpil do práce a nevykonával svoju prácu podľa pracovnej zmluvy v dohodnutom mieste výkonu práce. Žalovaný nepreukázal absenciu žalobcu, teda závažné porušenie pracovnej disciplíny, preto žalovaný nemal dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobcom podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Keďže v konaní nebolo preukázané konanie žalobcu odôvodňujúce

skončenie pracovného pomeru či už výpoveďou alebo okamžitým skončením, súd žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 10. marca 2010 sp. zn. 11 Co 264/2009 napadnutý rozsudok (okrem výroku o vylúčení konania v časti nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie) zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalovanému priznal náhradu trov konania. Na odôvodnenie zmeňujúceho výroku rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa správne vec posúdil podľa § 61 až 63 Zákonníka práce, tieto ustanovenia ale na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Pokiaľ ide o výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. Zákonníka práce, súd prvého stupňa správne zistil, že pre výkon funkcie žalobcu podľa pracovnej zmluvy bolo potrebné overenie jeho spôsobilosti v oblasti metrológie a žalobca tento predpoklad nespĺňal z dôvodu, že neuspel v odbornej skúške. Súd prvého stupňa tiež správne zisťoval, či ďalšie dôvody uvedené vo výpovedi možno podradiť pod niektoré z ustanovení § 63 ods. 1 písm. a/ až e/ Zákonníka práce, dospel pri tom ale k nesprávnemu právnomu záveru o neexistencii výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. Zákonníka práce. Odvolací súd v súvislosti s tým osobitne zohľadnil tú časť výpovede, v zmysle ktorej sa zamestnanec: „napriek mnohonásobnému upozorneniu nezúčastnil na overení spôsobilosti v oblasti metrológie potrebnej na výkon funkcie dohodnutej v pracovnej zmluve“. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu z toho možno nepochybne usudzovať o vôli žalovaného skončiť pracovný pomer so žalobcom tiež z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. Zákonníka práce. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalovaného viedla ku skončeniu pracovného pomeru so žalobcom aj skutočnosť, že žalobca sa nezúčastnil odbornej skúšky na overenie spôsobilosti potrebnej na výkon práce v oblasti metrológie, z čoho (aj za použitia výkladového pravidla podľa § 15 Zákonníka práce) vyvodil záver, že žalobca nezískal doklad o spôsobilosti v tejto oblasti a teda v čase dania výpovede nespĺňal predpoklady ustanovené právnym predpisom na výkon dohodnutej práce. Predpoklad na výkon dohodnutej práce vedúceho pracoviska eurotachografu v tejto veci vyplýva z § 29 zákona č. 142/2000 Z.z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 142/2000 Z.z.“). Podľa názoru odvolacieho súdu vo výpovedi danej žalobcovi je výpovedný dôvod v zmysle § 61 ods. 2 Zákonníka práce dostatočne konkretizovaný a boli splnené všetky hmotnoprávne i formálne podmienky platnej výpovede. Neuvedenie žiadnej výpovednej doby vo výpovedi nemá za následok neplatnosť výpovede, lebo výpovedná doba nie je podstatnou náležitosťou výpovede. Z týchto dôvodov

odvolací súd nepovažoval za potrebné skúmať, či ostatné skutočnosti uplatnené žalovaným umožňovali záver o platnom skončení pracovného pomeru. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa je výpoveď z 3. októbra 2007 neplatný právny úkon a súdy mali v konaní zohľadniť predovšetkým jeho právne vady (neurčitosť a nezrozumiteľnosť). Ak žalovaný chcel dať žalobcovi výpoveď pre nespĺňanie predpokladov ustanovených právnymi predpismi na výkon dohodnutej funkcie, mal preukázať, že skutočne vykonával funkciu podľa pracovnej zmluvy, to znamená práce zodpovedajúce funkcii vedúceho pracoviska ŠMS eurotachografov. Žalobca ale reálne tieto práce nevykonával, lebo žalovaný mu nevytvoril na takúto funkciu pracovné podmienky; v skutočnosti žalobca vykonával iba práce opravára. Žalovaný v priebehu konania nepredložil ani jedno písomné upozornenie v zmysle § 63 ods. 5 Zákonníka práce. Voči žalobcovi si neplnil povinnosti vyplývajúce z § 153 a § 154 ods. 1 Zákonníka práce; po neúspešnej skúške v roku 2002 už žalobcu neprihlásil na skúšky do štátnej skúšobne a ani mu nedal pracovné voľno na štúdium a na prípravu na štúdium. Uvedený výpovedný dôvod je iba vykonštruovaný. Vzhľadom na to dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi; tieto dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu dovolania. Osobitne treba zdôrazniť, že dovolací súd bez ohľadu na obsah dovolania a podstatu dovolacích námietok vždy skúma, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iným vadám konania majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď § 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolacie konanie má prieskumnú povahu; dovolací súd v ňom dokazovanie nevykonáva (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

1. Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd najskôr skúmal, či v konaní nedošlo k procesným nesprávnostiam vykazujúcim znaky procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. Procesné vady tejto povahy a intenzity neboli v dovolaní namietané a ani v dovolacom konaní nevyšli najavo.

2. Rovnako so zreteľom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v danom konaní k procesnej nesprávnosti vykazujúcej znaky tejto procesnej vady

Podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 1. Zákonníka práce zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď z dôvodu, že nespĺňa predpoklady ustanovené právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce. Toto ustanovenie umožňuje zamestnávateľovi dať zamestnancovi výpoveď z dôvodu nespĺňania predpokladov ustanovených právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce. Predpoklady pre výkon určitého druhu prác určuje zákon alebo všeobecne záväzné právne predpisy predovšetkým v záujme zabezpečenia zodpovedajúcej kvality práce, ochrany života a zdravia zamestnancov a ďalších fyzických osôb. Predpoklady pre výkon dojednanej práce spočívajú spravidla v dosiahnutí určitého vzdelania, stupňa kvalifikácie, alebo určitých zručností, v osvedčení znalostí zamestnanca zložením stanovenej skúšky alebo iným povinným preskúšaním alebo sa týkajú osoby zamestnanca. Predpoklady stanovené právnymi predpismi, ktoré majú všeobecnú platnosť, dopadajú na všetkých zamestnancov u všetkých zamestnávateľov, ktorí vykonávajú konkrétnu funkciu (druh práce). Pokiaľ zamestnanec nespĺňa predpoklady pre výkon dohodnutej práce, je naplnený dôvod výpovede podľa citovaného ustanovenia.

Z dokazovania vykonaného súdmi nižších stupňov vyplýva, že žalovanému (zamestnávateľovi) bol vydaný živnostenský list oprávňujúci ho vykonávať ohlasovaciu živnosť – opravy a montáž tachografov. Podľa obsahu pracovnej zmluvy mal žalobca (zamestnanec) pracovať pre zamestnávateľa vo funkcii vedúceho pracoviska ŠMS – eurotachografov. Žalobca v dovolaní namieta, že žalovaný na pracovisku nevytvoril žiadne stredisko ŠMS – eurotachografov, preto žalobca ako jeho zamestnanec ani nemohol vykonávať práce zodpovedajúce pracovnej zmluve a funkcii vedúceho pracoviska ŠMS – eurotachografov, do ktorej bol zaradený; v skutočnosti vykonával iba opravárske práce.

Súd prvého stupňa bližšie nezisťoval, aké predpoklady boli stanovené na výkon činnosti, ktorú žalobca u žalovaného zamestnávateľa vykonával, a či na vykonávanie tejto činnosti bolo potrebné overenie osobnej spôsobilosti žalobcu podľa § 29 zákona č. 142/2000 Z.z. Vyplýva to z (iba podmienenej) formulácie v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, v zmysle ktorej „ak by pre výkon funkcie žalobcu podľa pracovnej zmluvy ... bolo potrebné overenie jeho spôsobilosti“, žalobca tieto predpoklady nespĺňal. Odvolací súd v odôvodnení svojho zmeňujúceho rozsudku konštatoval, že súd prvého stupňa správne zistil, že pre výkon funkcie žalobcu podľa pracovnej zmluvy bolo v zmysle § 29 zákona č. 142/2000 Z.z. potrebné overenie jeho spôsobilosti v oblasti metrológie a že žalobca tento predpoklad nespĺňal.

Dovolací súd poukazuje na to, že autorizácia je udelenie oprávnenia podnikateľovi alebo inej právnickej osobe na výkon overovania určených meradiel alebo úradného merania (§ 23 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z.z.). Autorizáciu udeľuje úrad (pozn.: Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky na základe písomnej žiadosti podnikateľa alebo inej právnickej osoby. Podnikateľ, ktorého predmetom činnosti je oprava alebo montáž určených meradiel alebo balenie, alebo dovoz označených spotrebiteľských balení, je povinný pred začatím tejto činnosti prihlásiť sa na registráciu na úrade (viď § 26 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z.z.). Spôsobilosť v oblasti metrológie je súhrn odborných vedomostí a praktických schopností a znalosť predpisov upravujúcich činnosť, ktorá je predmetom autorizácie alebo registrácie (§ 29 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z.z.). Spôsobilosť v oblasti metrológie overuje ústav (pozn.: Slovenský metrologický ústav) skúškou a osvedčuje ju vydaním dokladu. Spôsobilosť v oblasti metrológie sa preveruje každých päť rokov (§ 29 ods. 2 zákona č. 142/2000 Z.z.). Doklad o spôsobilosti v oblasti

metrológie musí mať zodpovedný zástupca autorizovanej osoby, zástupca registrovanej osoby, ako aj fyzická osoba, ktorá vykonáva overovanie určených meradiel a úradné meranie (§ 29 ods. 3 zákona č. 142/2000 Z.z.).

Práva a povinnosti účastníkov právnych vzťahov upravených ustanoveniami zákona č. 142/2000 Z.z., treba odlišovať od práv a povinností účastníkov pracovnoprávneho vzťahu (v danom prípade žalobcu a žalovaného), na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Zákonníka práce. Aj skutočnosti, ktoré sú relevantné v právnych vzťahoch vznikajúcich, meniacich sa a zanikajúcich vo sfére pôsobnosti zákona č. 142/2000 Z.z., nemusia byť bez ďalšieho relevantné pre pracovnoprávne vzťahy. Pokiaľ je žalovaný ako subjekt pôsobiaci v oblasti, na ktorú sa vzťahujú vyššie uvedené ustanovenia zákona č. 142/2000 Z.z., nositeľom povinností z týchto ustanovení vyplývajúcich, neznamená to automaticky, že nositeľom tých istých povinností je automaticky každý jeho zamestnanec. Dovolací súd pripomína, že žalobca sám nie je podnikateľ a že § 29 ods. 3 zákona č. 142/2000 Z.z. vyžaduje doklad o spôsobilosti v oblasti metrológie iba v prípade: 1. zodpovedného zástupcu autorizovanej osoby, 2. zástupcu registrovanej osoby a 3. fyzickej osoby, ktorá vykonáva overovanie určených meradiel a úradné meranie. Dovoláním napadnutý rozsudok nepodáva vysvetlenie (neodôvodňuje), konkrétne na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že na žalobcu sa vzťahuje § 29 zákona č. 142/2000 Z.z. a z tohto ustanovenia vyplývajúca povinnosť byť držiteľom dokladu o spôsobilosti v oblasti metrológie.

Rozhodnutie súdu (až na výnimky stanovené zákonom – vid' napr. § 157 ods. 4 O.s.p. alebo § 219 ods. 2 O.s.p.) musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. musí súd v odôvodnení rozsudku podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku. Súd sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutkové okolnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo vyššie uvedenom zmysle nepreskúmateľné, čo v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zakladá procesnú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (vid' R 111/1998). Na vadu tejto povahy je dovolací súd povinný prihliadnúť, i keď prípadne ani nebola uplatnená v dovolaní (vid' § 242 ods. 1 O.s.p.).

Procesným dôsledkom zistenia takejto vady v dovolacom konaní je zrušenie napadnutého rozhodnutia.

3. Pokiaľ žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Rozsudok odvolacieho súdu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatého právneho záveru, lebo vzhľadom na jeho nepreskúmateľnosť nebol pre toto posúdenie daný dostatočný podklad.

So zreteľom na to, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková